

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Quibusdam præmissis, vera sententia, triplici conclusione, declaratur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ARTICVLVS IX.

An presentia futurorum contingentium in aeternitate, necessariò requiratur, ut Deus habeat certam & infallibilem de illis scientiam; subindeque si in decreto tantum illa praesciret, certò & infallibiliter ea non cognosceret?

S Almanticensis hic disp. 8. dubio 4. asserunt, realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate praesentiam, adeò necessariam esse, ut sine illa, neque conceptus intuitionis & invariabilitatis, nec ratio certitudinis & infallibilitatis in divina scientia saluari possint. Contra verò Joannes à S. Thoma, pluresque alij ex nostris Thomistis, docent talem praesentiam non esse necessariam ad certitudinem divinæ cognitionis, sed tantum ad ejus invariabilitatem & intuitionem. Unde consequenter asserunt, quòd licet Deus per impossibile futura contingentia solum in suo decreto, non verò in praesentia suæ aeternitatis, cognosceret, nihilominus certam & infallibilem de illis scientiam haberet.

§. I.

Quibusdam praemissis, vera sententia, triplici conclusione, declaratur.

283. **N**otandum primò: aeternitatem divinam posse dupliciter considerari: nempe quatenus se tenet ex parte divini decreti, tanquam ejus mensura propria, & adæquata; & prout se tenet ex parte futurorum contingentium, ad quæ ratione suæ infinitatis virtualiter se extendit; eaque sinu suo vastissimo & infinito complectitur, ac comprehendit, ut articulo 7. fusè expendimus. Quando ergo quaritur, an aeternitas divina sit necessaria ad fundandam in Deo certam & infallibilem futurorum notitiam, hoc intelligi potest, vel de aeternitate quatenus se tenet ex parte decreti, tanquam ejus mensura; vel prout se tenet ex parte futurorum, ad quæ ratione suæ infinitatis virtualiter se extendit. Unde in primis quaeri potest, an si decretum divinum non mensuraretur aeternitate, sed tempore, vel ævo, esset medium in quo Deus certò & infallibiliter futura contingentia cognosceret? Secundò, an supposito quòd divinum decretum aeternitate mensuraretur, si tamen futura contingentia illi realiter non coëxisterent (quod tamen repugnare constat ex supra dictis) an tunc Deus in tali decreto, aeternitate mensurato, futura contingentia certò cognosceret?

289. Notandum secundò: futura contingentia & libera dupliciter posse considerari. Primò per ordinem ad causas proximas & contingentes in quibus continentur, v. g. floritio arboris, per ordinem ad virtutem generativam plantæ; disputatio Petri, per ordinem ad ejus voluntatem. Secundò futura contingentia & libera possunt considerari per ordinem ad causam primam, omnino immutabilem & indefectibilem, & per ordinem ad voluntatem divinam, quæ mediante decreto, est prima causa futuritionis rerum. His praemissis.

Dico primò: aeternitatem, quatenus se tenet ex parte divini decreti, illudque mensurat, esse necessariam ad fundandam in Deo certam &

A infallibilem futurorum contingentium scientiam.

290. Probatur conclusio ratione fundamentali. Ut aliquod medium fundare possit certam & infallibilem notitiam alicujus effectus, debet esse omnino invariabile, & indefectibile; sicut ut ex aliquo principio deduci possit conclusio demonstrativa, illud debet esse omnino infallibile, & immutabile: At si divinum decretum non mensuraretur aeternitate, sed tempore, vel ævo, non esset omnino immutabile, & indefectibile; cum ævum, & tempus, omnique mensura aeternitate inferior, mutabilis sit, & defectibilis, saltem de potentia Dei absoluta: Ergo si divinum decretum non esset aeternitate mensuratum, non posset fundare certam & infallibilem futurorum contingentium scientiam.

291. Confirmatur & magis declaratur hæc ratio. Si divinum decretum non esset aeternitate mensuratum, sed alià mensurâ, ab intrinseco, vel extrinseco defectibili, & mutabili; antequam futura contingentia in propria mensura & duratione existerent, Deus non posset certò scire, an persisteret in suo decreto, usque ad illam durationem, an verò loco illius, oppositum decretum haberet; siquidem decretum illud, & ejus mensura, essent defectibilia; & sicut posset persistere, ita etiam posset non persistere usque ad prædictam durationem. Ergo quamvis decretum divinum sit omnipotens, & infinità virtute ac efficaciâ polleat; si tamen non esset æternum, nec aeternitate, sed ævo, vel tempore mensuraretur; certam & infallibilem futurorum contingentium notitiam fundare non posset.

Dico secundò: Respective ad causas contingentes, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divinæ, respectu futurorum contingentium, nisi illorum praesentia in aeternitate.

292. Probatur primò ex D. Thoma hic art. 13. ubi sic habet: *Contingens aliquid potest dupliciter considerari: uno modo in seipso, secundum quod jam in actu est; & sic non consideratur ut futurum, sed ut praesens; neque ad utrumlibet contingens, sed determinatum ad unum, & propter hoc sic infallibiliter potest subdi certæ cognitioni. Alio modo potest considerari contingens, ut est in sua causa, & sic consideratur ut futurum, & nondum determinatum ad unum, quia causa contingens se habet ad opposita; & sic contingens non subditur per certitudinem alicui cognitioni. Quibus verbis, nostram conclusionem & docuit & probavit.*

293. Probatur secundò: Causa contingens, secundum se inspecta, est indifferens ad esse & non esse effectus quem continet: At in medio indifferenti, nequit determinatum aliquid cognosci, ut supra contra Molinam ostendimus: Ergo solum potest terminare certam cognitionem, ut actu extra causas existit: Sed ab æterno non existit extra causas in propria duratione, bene tamen in aeternitate, quatenus ipsa, ratione suæ infinitatis, ad illam durationem & differentiam temporis, in qua aliquando extra causas debet exire, se extendit, ut supra declaratum est: Ergo respectivè ad causas contingentes, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divinæ, respectu futurorum contingentium, nisi illorum praesentia in aeternitate. Videri potest Sanctus Thomas 1. Periherm. lect. 13. & in 1. dist. 38. quæst. 1. art. 5. quæst. 2. de verit. art. 12. & quæst. 12. art. 10. necnon 3. contra Gent. cap. 67. & 2. 2. quæst. 171. art. 6.

Dico tertio, Præsentiam futurorum in æternitate, non esse unicum medium in quo Deus illa certo & infallibiliter possit cognoscere: quare licet per impossibile, in æternitate Deo realiter non coëxisterent; ea tamen in suo decreto efficaci, æterno, & immutabili, certo cognosceret.

294. Probatur primò ex S. Thoma hic art. 13. in corp. ubi sic ait: *Omnia que sunt in tempore, sunt Deo ab æterno præsentia, non solum ea ratione, quâ habet rationes rerum apud se presentes (ut quidam dicunt) sed quia ejus inuitus fertur ab æterno super omnia, prout sunt in sua præsentia-
litate.* Sentit ergo Sanctus Doctor, rationem certitudinis cognitionis divinæ posse desumi ex ideis divinis, ut habent adjunctum decretum: quas, ut dicit Caietanus, intelligit per *objectivas rationes rerum.*

295. Confirmatur ex eodem S. Doctore quæst. 3. de verit. art. 6. ubi docet omnia à divino intellectu cognosci in ideis: cum hoc tamen discrimine, quod idea respectu possibilium, est sola divina essentia, ut imitabilis à creaturis: respectu autem illorum quæ sunt, erunt, vel fuerunt, certo cognosci ab intellectu divino, ratione idearum, superaddito tamen decreto.

296. Probatur secundò ratione ex his locis desumpta. Medium infallibiliter connexum cum aliqua re, est sufficiens ratio infallibilis cognitionis illius: At decretum efficax divinæ voluntatis, indefectibile, & æternitate mensuratum, infallibiliter cum futuritione contingentium connectitur: Ergo ratione illius futura contingentia possunt certo cognosci; & consequenter physica illorum præsentia in æternitate, non est unicum & solum medium, in quo Deus certo & infallibiliter ea possit cognoscere.

297. Confirmatur amplius: Futura contingentia & libera, possunt certo cognosci in causis secundis prædeterminatis, ut supra ostensum est: Ergo à fortiori possunt certo præsciri in ipso divino decreto prædeterminante, à quo præmotio physica, & gratia efficax desumunt totam suam vim, & efficaciam, ac certitudinem, & infallibilitatem.

298. Confirmatur amplius: Contingentia conditionata, quorum conditio nunquam purificabitur, v. g. conversio Tyriorum, si Christus apud illos prædicasset, certo cognoscuntur à Deo, ratione decreti conditionati, in quo fundatur illorum præsentia, ut disputatione sequenti ostendemus: Sed illa futura non sunt realiter præsentia in æternitate; utpote nunquam exitura in aliqua differentia temporis, ad quam æternitas, ratione suæ infinitatis, possit virtualiter se extendere: Ergo ad certam & infallibilem cognitionem futurorum contingentium, non requiritur necessario physica eorum præsentia in æternitate, sed possunt in decreto efficaci divinæ voluntatis, absolute, vel conditionato, certo & infallibiliter cognosci.

§. II.

Solvuntur objectiones.

299. **O**bjicies primò: D. Thomas 1. contra Gentes cap. 67. docet quòd ut contingens subdatur certæ cognitioni, requiritur ut habeat esse determinatum, & non possit non esse; si enim posset non esse, posset etiam falli cognitio: unde cum contingens ut futurum, & ut contentum in suis causis, possit non esse, hinc infert D. Thomas, illud non posse certo cognosci ut futurum, subindeque ut terminet certam & infallibilem

Tom. I.

A scientiam, debere cognosci in seipso, prout est præsens in mensura æternitatis. Eandem doctrinam tradit hic art. 13. & in 1. dist. 38. quæst. 1. art. 5. & de verit. quæst. 2. art. 12.

Respondeo primò, D. Thomam in hoc loco non considerare futura contingentia, per ordinem ad causam primam, in qua, ratione decreti efficaci & immutabilis, certo & infallibiliter continentur; sed solum respectivè ad causas secundas contingentes & mutabiles, & prout abstrahunt à divino decreto, eas determinante & applicante ad agendum; sub qua ratione non possunt esse medium, in quo Deus futura contingentia certo cognoscat; ac proindè, respectivè ad illas, nulla potest esse ratio certitudinis cognitionis divinæ, respectu futurorum, nisi præsentia illorum in æternitate, ut in prima conclusione declaravimus.

Secundò responderi potest, D. Thomam in his locis solum velle demonstrare, quòd scientia Dei respectu futurorum contingentium, non esset omnibus modis certa & infallibilis, si non terminaretur ad illa, ut sibi præsentia, & coëxistentia in æternitate; quia licet futura contingentia, prout substant absolute & efficaci decreto divinæ voluntatis, habeant certam & infallibilem futuritionem, ratione cujus possunt terminare certam notitiam; quando tamen considerantur ut præsentia in mensura æternitatis, peculiarem habent certitudinem, ratione talis præsentia, quam non habent à decreto; ex illa enim contrahunt necessitatem quandam essendi, non absolutam & antecedentem, quæ libertati opponitur; sed hypotheticam & consequentem, quæ illi non contrariatur; nam ut communitè dicitur, *omne quod est, quando est, necesse est esse.* Unde talis præsentia tribuit futuris contingentibus modum quandam certitudinis & infallibilitatis, quem non habent à decreto, & facit ut scientia visionis sit certa & infallibilis; non solum ratione medij in quo fundatur; sed etiam ratione objecti ad quod terminatur, quod quando videtur ut præsens, est aliquo modo certius, quàm dum cognoscitur ut futurum, & ut determinatum in causa prima, ratione decreti efficaci & absolute.

Objicies secundò contra eandem conclusionem. Præsentia physica futurorum in æternitate, necessaria est ut cognitio divina ad illa terminata, sit omnino invariabilis, & immutabilis ex parte objecti: Ergo etiam requiritur, ut illa sit omnino certa & infallibilis. Antecedens constat ex dictis articulo præcedenti, conclusione prima. Consequentia verò probatur. Non potest stare omnimoda certitudo divinæ cognitionis, si illa sit mutabilis, & variabilis ex parte objecti: Ergo si invariabilitas cognitionis divinæ, sine reali futurorum in æternitate præsentia, subsistere nequeat, non potest etiam sine illa stare ejus infallibilitas & certitudo.

Respondeo concessio Antecedente, negando Consequentiam. Ad cujus probationem dicendum est, quòd stante variabilitate divinæ scientiæ ex parte objecti, potest nihilominus subsistere ejus infallibilitas & certitudo; ut constat in assensu fidei, & in cognitione prophetica, quæ licet variabilis sit, & mutabilis ex parte objecti, quod transire potest de futuro in præsens, & de præsentia in præteritum; habet tamen omnimodam certitudinem & infallibilitatem, ratione medij in quo fundatur, divinæ scilicet revelatio-

M m ij